

ницької мови, які подає граматика. Не треба забувати, що тим робить ся загальній справі велику приугу, бо ж мова таким чином *збагачуєть ся й від народа не відбігає*. Треба тямити, що чим більше народніх слів та фраз занесемо в письменство, тим більше письменницьку мову збагатимо та й ізробимо її живіщою, свіжіщою, барвіщою, а тим самим іще принадищою!

Хто не має змоги прислухати ся до мови села, хай читає етнографічні матеріали: збірки народніх пісень, байок, казок, оповідань і т. д. *Етнографічних збірників* у нас багато. Усюди дістанете їх по бібліотеках. Саме „Наукове Товариство ім. Шевченка“ у Львові видало їх до 40 великих томів, а иньчих видань ми й не рахуєм.

Народня словесність — це невичерпаний скарб, із якого кожний може вивчити ся мови, і що найголовніше: *зрозуміти духа її*, набрати ся *чуття* мови, яке у практиці являєть ся для кожної людини найкращою граматикою!

Крім того, треба читати твори *гарного українського письменства*. Правда, не в усіх письменників однаково добра мова, що варто її черепити. Ось деякі новіщі письменники, нерас і дуже талановиті (*Винниченко*), та не дуже дбають про свою мову. Таксамо не все чиста мова в галицьких давніщих письменників (*Могилянський, Головацький, Микола Устїянович*).

І в *давніщих* наддніпрянських письменників треба вміти відрізняти зерно від полови. Треба відкидати церковні слова *Квітки*, деякі московські слова *Котляревського*. Але ж у цілому можна сказати, що всі письменники до *Шевченка*, й його наслідувачі, мають мову зразкову, й щодо слів, і щодо складу слів у речення так, що загалом вони роблять велику прислугу тому, що хоче добре знати українську народню мову.

Із письменників-шісдесятників згернемо увагу на *Куліша*, який виявив у своїх творах величезне багатство вислову та збагатив наше письменство новими (уявними) словами. Крім того, його мова, головни в віршах, має в собі те, що вчені називають музикою слова. Він прислухаєть ся до всіх відтінків у мові та стараєть ся передати їх усі на письмі. Він усе знає, якої саме мови для якого твору треба: